

Avanç de resultats de les causes de mort a Catalunya, 2021

Resultats provisionals

Desembre 2022

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Edita:

Direcció General de Planificació i Recerca en Salut

Responsables de l'edició:

Anna Mompert Penina

Robert Langarita Rivas

Anàlisi de dades i redacció

Joan Sales i Favà

Adriana Freitas Ramírez

Codificació

Puri Molina Puyo

Joel Pujol Selma

Sílvia Zaragoza Cosin

Assessorament lingüístic

Servei de Planificació Lingüística. Departament de Salut

Alguns drets reservats

© 2023, Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la pàgina [web.de.Creative.Commons](http://www.creativecommons.org).

Unitat promotora:

Direcció General de Planificació i Recerca en Salut.

1a edició:

Barcelona, març de 2023.

Assessorament editorial:

Gabinet del Conseller. Serveis editorials

Assessorament lingüístic:

Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut

Pla editorial 2022:

Disseny de plantilla accessible 1.06.

Oficina de Comunicació. Identitat Corporativa.

Sumari

1	Resum de resultats	4
2	Mortalitat general	4
3	Mortalitat segons perspectiva territorial	7
4	Mortalitat segons causa de defunció	8

1 Resum de resultats

Aquest document és un avanç dels resultats de la mortalitat del 2021 a Catalunya segons el Registre de mortalitat de Catalunya del Departament de Salut. Les dades que es presenten en aquest informe són provisionals i les xifres podrien no ser les definitives. La versió definitiva de l'Informe de l'anàlisi de la mortalitat a Catalunya del 2021 es preveu que es presenti a mitjan 2023.

L'any 2021 a Catalunya s'han mort 68.314 persones residents a Catalunya. Aquesta xifra és la segona més elevada del període 1983-2021 —només per darrere de la de l'any 2020.

L'any 2020, arran de la pandèmia per COVID-19, l'esperança de vida en néixer va disminuir en comparació amb el 2019 (1,8 anys en dones i 1,7 anys en homes) fins a situar-se en 84,9 anys i 79,5 anys, respectivament. El 2021 l'esperança de vida en néixer ha augmentat, tot i que no ha recuperat encara els valors de 2019 (86,3 anys en dones i 80,7 anys en homes).

En comparació amb l'any 2020, les xifres de defuncions totals i relatives, mesurades en taxes, s'han reduït. Tot i això, bona part dels indicadors de mortalitat continuen mostrant valors més elevats que els observats l'any 2019. Les xifres dels indicadors, en general, se situen en valors similars als de l'any 2018 o d'anys precedents.

Les malalties de l'aparell circulatori, en les dones, i els tumors, en els homes, encapçalen, com en anys anteriors, el rànquing de les causes més habituals de defunció. La COVID-19 és la tercera causa amb més nombre de morts en ambdós sexes. Ara bé, en comparació amb el 2020, la COVID-19, com a causa bàsica de defunció, s'ha reduït un 55,4% (61,9% en dones i 49,4% en homes).

2 Mortalitat general

L'any 2021 es van notificar 68.314 defuncions a Catalunya de residents a Catalunya; 33.549 van ser dones i 34.765 homes. El 2021 hi va haver un 13,4% menys de defuncions que l'any 2020. Per sexes, el decreixement va ser del 15,3% en les dones i de l'11,5% en els homes. Ara bé, amb relació a l'any 2019, un any epidemiològicament més estable, hi va haver un 6,9% de defuncions més, el 5,6% en les dones i el 8,1% en els homes.

La taxa bruta de mortalitat de l'any 2021 és de 8,8 defuncions per cada 1.000 habitants: taxa de 8,5 defuncions per cada 1.000 dones i de 9,2 defuncions per cada 1.000 homes. Respecte a l'any 2020, la taxa bruta del 2021 és 1,5 punts més baixa per a les dones i 1,2 punts més baixa per als homes. En canvi, en relació amb els valors de l'any 2019 les xifres són una mica més altes —0,4 punts més per a les dones i 0,6 punts més per als homes.

Quan es vol comparar la mortalitat entre els períodes o els territoris, la taxa estandarditzada resulta un indicador més adequat que la taxa bruta o les xifres absolutes. La taxa estandarditzada té en compte el volum i l'estructura per edats de la població. La taxa estandarditzada de l'any 2021 és de 8,0 defuncions per cada 1.000 persones. Per sexe, són 6,1 morts per cada 1.000 dones i 10,5 morts per cada 1.000 homes. Aquestes taxes són 1,1 i 1,5 punts més baixes que les de l'any anterior; i 0,2 i 0,5 punts més altes que les taxes del 2019, dones i homes respectivament.

Taula 1. Nombre de defuncions i taxes per 1.000 habitants segons sexe. Catalunya, 2021

	Dones	Homes	Total
Nombre de defuncions	33.549	34.765	68.314
Taxa bruta de mortalitat	8,5	9,2	8,8
Taxa estandarditzada de mortalitat	6,1	10,5	8,0

Nota: Taxa estandarditzada per la població estàndard europea del 2013.

Font: Registre de mortalitat de Catalunya (RMC). Direcció General de Planificació i Recerca en Salut. Departament de Salut.

Respecte a l'any 2020 el nombre de morts va descendir en la majoria de grups d'edat (taula 2). Aquest descens ha estat relativament més alt en aquells grups d'edat que concentren un nombre més elevat de defuncions. Per exemple, dels 75 als 89 anys el nombre de defuncions es va reduir el 17,4% en les dones i el 14,8% en els homes; i, a partir dels 90 anys i més, el nombre de defuncions es va reduir el 16,1% en les dones i l'11,5% en els homes. Convé tenir en compte que l'any 2021, el 81,3% de les defuncions de les dones i el 64,8% de les defuncions dels homes es van produir en aquests dos grups d'edat (a partir dels 75 anys i més).

Taula 2. Defuncions i variació de les defuncions per grups d'edat i sexe. Catalunya, 2020-2021

Grup d'edat	Dones 2020	Homes 2020	Dones 2021	Homes 2021	Var. 21/20 (Dones)	Var. 21/20 (Homes)
0-14 anys	93	120	92	120	-1,1%	0,0%
15-29 anys	91	176	69	189	-24,2%	7,4%
30-44 anys	364	640	365	612	0,3%	-4,4%
45-59 anys	1.708	3.107	1.521	2.907	-10,9%	-6,4%
60-74 anys	4.542	9.092	4.219	8.414	-7,1%	-7,5%
75-89 anys	18.066	19.131	14.921	16.299	-17,4%	-14,8%
90 anys i més	14.727	7.029	12.362	6.224	-16,1%	-11,5%
Total	39.591	39.295	33.549	34.765	-15,3%	-11,5%

Font: Registre de mortalitat de Catalunya (RMC). Direcció General de Planificació i Recerca en Salut. Departament de Salut.

L'any 2021 l'esperança de vida (EV) en néixer és de 83,5 anys (86,3 anys en dones i 80,7 anys en homes). Respecte a la de l'any 2020, s'observa un increment d'1,3 anys en les dones (EV 84,9 anys) i d'1,0 anys en els homes (79,5 anys). Aquest augment no ha estat suficient per assolir els valors d'EV de l'any 2019 (86,7 anys en dones i 81,2 anys en homes).

L'esperança de vida en bona salut (EVBS) és un indicador que combina l'EV (quantitat d'anys de vida) amb la qualitat de vida relacionada amb la percepció de salut declarada (qualitat dels anys viscuts). L'any 2021 l'EVBS en néixer és de 67,3 anys. En el cas de les dones és de 66,8 anys i en els homes és de 67,8 anys. Els anys viscuts en bona salut són similars en dones i homes (66,8 anys en dones i 67,8 anys en homes). Tanmateix, tenint en compte que l'EV en néixer de les dones és superior a la dels homes, les dones viuen més anys, però el percentatge dels anys viscuts en bona salut és inferior al dels homes: el 77,4% de la vida de les dones és viscuda amb bona salut i, en els homes, és del 84,1%.

Taula 3. Esperança de vida i esperança de vida en bona salut en néixer segons sexe. Catalunya, 2021

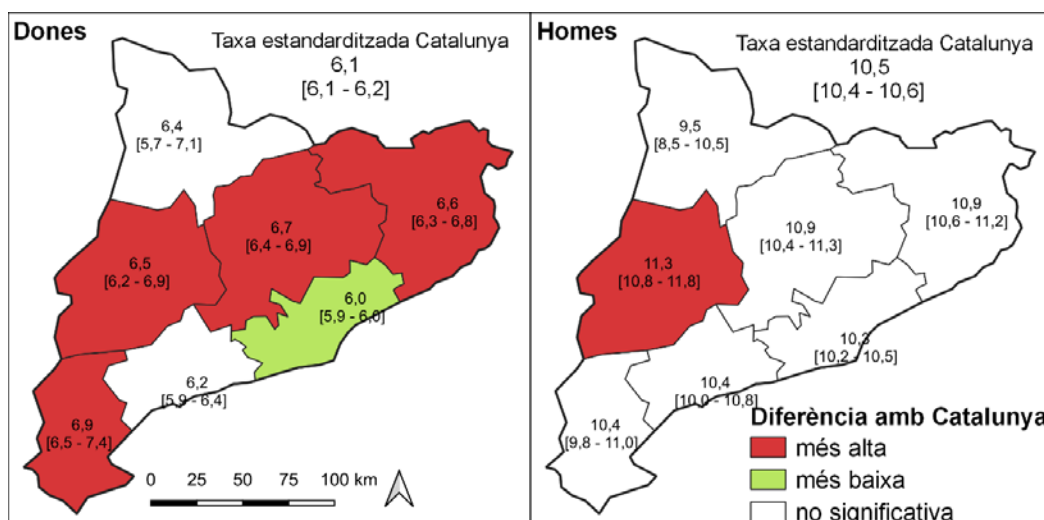
	Dones	Homes	Total
Esperança de vida	86,3	80,7	83,5
Esperança de vida en bona salut	66,8	67,8	67,3

Font: Registre de mortalitat de Catalunya (RMC) i Enquesta de salut de Catalunya (ESCA).
Direcció General de Planificació i Recerca en Salut. Departament de Salut.

3 Mortalitat segons perspectiva territorial

La taxa estandarditzada de mortalitat per regions sanitàries està representada al mapa 1, que inclou, per a cada regió sanitària, el valor de la taxa i entre parèntesi el límit inferior i superior segons un interval de confiança del 95%. Els colors indiquen si les diferències amb la taxa de Catalunya són significatives. L'any 2021 la mortalitat és superior a la Regió Sanitària Lleida, tant en les dones com en els homes. A més, la mortalitat també és superior en les dones a les regions sanitàries Catalunya Central, Girona i Terres de l'Ebre. En canvi, les dones de la Regió Sanitària Barcelona tenen una mortalitat significativament inferior a la de Catalunya. La taxa estandarditzada de mortalitat dels homes de la Regió Sanitària Barcelona també és més baixa que la de Catalunya, però la diferència no és significativa.

Il·lustració 1. Taxa estandarditzada de mortalitat segons regió sanitària i sexe. Catalunya, 2021

Nota: Es mostra la taxa estandarditzada de mortalitat per la població estàndard europea 2013 a escala de regió sanitària i segons sexe. Els valors dins dels claudàtors mostren els intervals interiors i superiors segons un interval de confiança del 95%. Els colors indiquen si les taxes de mortalitat són significativament diferents a les de Catalunya.

Font: Registre de mortalitat de Catalunya (RMC). Direcció General de Planificació i Recerca en Salut. Departament de Salut.

4 Mortalitat segons causa de defunció

L'estudi de la mortalitat per causes segons grans grups de malalties (taula 4) mostra que els tumors són la causa que ha provocat més defuncions totals. La segona causa més habitual de defunció són les malalties de l'aparell circulatori i la tercera és la COVID-19.

Aquestes tres primeres causes de defunció ja van ser les primeres l'any 2020. Entre les tres causes suposen el 56,6% de totes les defuncions de les dones i el 62,9% de totes les defuncions dels homes. Respecte a l'any 2020 les dues primeres causes de defunció —tumors i malalties de l'aparell circulatori— han mantingut un nombre semblant de defuncions, tot i que el seu pes relatiu, en relació amb la resta de causes, ha augmentat. En canvi, en comparació amb les xifres de l'any 2020, el nombre de defuncions a causa de la COVID-19 s'ha reduït el 55,4% (61,9% en dones i 49,4% en homes), en passar de 15.839 defuncions l'any 2020 a 7.063 l'any 2021. I, per tant, el pes relatiu de la COVID-19 com a causa de defunció també s'ha reduït del 20,1% del total de defuncions el 2020 al 10,3%, el 2021.

Per sexe, en les dones, les malalties de l'aparell circulatori són la causa de mort que ha provocat més defuncions. En els homes han estat els tumors. La segona causa més habitual de les dones han estat els tumors i la dels homes les malalties de l'aparell circulatori. La COVID-19 és la tercera causa de mort en ambdós sexes.

Taula 4. Pes de les causes de defuncions segons els 20 grans grups de causes de mort i segons sexe. Catalunya, 2021

Grup de causes	Dones	Homes	Total
2. Tumors	21,0%	29,3%	25,2%
9. Malalties aparell circulatori	26,5%	22,0%	24,2%
22. COVID-19	9,1%	11,6%	10,3%

Grup de causes	Dones	Homes	Total
10. Malalties aparell respiratori	6,4%	8,5%	7,5%
6. Malalties sistema nerviós	7,2%	4,6%	5,9%
5. Trastorns mentals i del comportament	6,7%	3,6%	5,1%
11. Malalties aparell digestiu	4,9%	4,7%	4,8%
20. Causes externes	3,6%	5,1%	4,4%
14. Malalties aparell genitourinari	4,3%	3,0%	3,6%
4. Malalties endocrines	3,9%	3,1%	3,5%
Resta de causes	6,5%	4,4%	5,4%
Total	100%	100%	100%

Nota: La taula mostra les 10 causes amb més nombre de defuncions. La categoria Resta de causes agrupa les restants.

Font: Registre de mortalitat de Catalunya (RMC). Direcció General de Planificació i Recerca en Salut. Departament de Salut.

La mortalitat té certa variabilitat segons els grups d'edat i el sexe. Les malalties de l'aparell circulatori, els tumors i la COVID-19 són les tres primeres causes de mort a partir dels 60 anys i més, tant en les dones com en els homes (taula 5); tot i que, en les dones de 90 i més anys, els trastorns mentals i del comportament substitueixen els tumors com una de les tres primeres causes.

Entre els 45 i els 59 anys les tres primeres causes de mort són els tumors, les malalties de l'aparell circulatori i les causes externes —aquestes tres causes són les mateixes en dones i homes. Entre els 15 i els 44 anys les tres primeres causes de mort, per ambdós sexes, són les causes externes, els tumors i les malalties de l'aparell circulatori. Ara bé, les causes externes destaquen menys en les dones —ocupen la segona posició entre els 30 i els 44 anys— que no en els homes —ocupen la primera posició en els subgrups d'edat de 15-29 anys i 30-44 anys.

Abans dels 15 anys les tres primeres causes de les nenes i joves són les perinatals, els tumors i les malalties endocrines, nutricionals i metabòliques. En els nens i joves menors de 15 anys les tres primeres causes són les afeccions perinatals, les malformacions congènites i els tumors.

Taula 5. Les principals causes de defunció pels 20 grans grups segons grups d'edat i sexe. Catalunya, 2021

Grup d'edat	Dones	Homes
0-14 anys	16. Afeccions perinatals 2. Tumors 4. Malalties endocrines	16. Afeccions perinatals 17. Malformacions congènites 2. Tumors
15-29 anys	20. Causes externes 2. Tumors 9. Malalties aparell circulatori	20. Causes externes 2. Tumors 9. Malalties aparell circulatori
30-44 anys	2. Tumors 20. Causes externes 9. Malalties aparell circulatori	20. Causes externes 2. Tumors 9. Malalties aparell circulatori
45-59 anys	2. Tumors 9. Malalties aparell circulatori 20. Causes externes	2. Tumors 9. Malalties aparell circulatori 20. Causes externes
60-74 anys	2. Tumors 9. Malalties aparell circulatori 22. COVID-19	2. Tumors 9. Malalties aparell circulatori 22. COVID-19
75-89 anys	9. Malalties aparell circulatori 2. Tumors 22. COVID-19	2. Tumors 9. Malalties aparell circulatori 22. COVID-19
90 anys i més	9. Malalties aparell circulatori 5. Trastorns mentals i del comportament 22. COVID-19	9. Malalties aparell circulatori 2. Tumors 22. COVID-19

Nota: La taula mostra les 3 causes amb més nombre de defuncions per cada grup d'edat. Les causes apareixen ordenades segons nombre de defuncions.

Font: Registre de mortalitat de Catalunya (RMC). Direcció General de Planificació i Recerca en Salut. Departament de Salut.